

Energetický regulační úřad

Ing. Alena Vitásková
předsedkyně

Č. j.: 01432-11/2015-ERU

V Jihlavě dne 14. října 2015

Rozhodnutí

O rozkladu společnosti ČEZ Prodej, s.r.o., se sídlem Duhová 1/425, 140 53 Praha 4, IČ: 272 32 433 (dále též „účastník řízení“), proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 01432-5/2015-ERU ze dne 9. června 2015 (sp. zn. KO-01432/2015-ERU), kterým Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a § 23 odst. 11 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně spotřebitele“), rozhodl, že se účastník řízení dopustil spáchání správního deliktu podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele tím, že v rozporu s ust. § 4 odst. 3 zákona o ochraně spotřebitele jako držitel licence na obchod s elektřinou užil agresivní obchodní praktiku ve smyslu ustanovení § 5a odst. 2 zákona o ochraně spotřebitele, když po zákazníkovi [REDAKCE], nar. [REDAKCE], bytem [REDAKCE] (dále též „zákazník“), v případě jeho odběrného místa na adrese [REDAKCE] (EAN: [REDAKCE]), za období od 1. února 2014 do 31. července 2014 požadoval platby za sdružené služby dodávky elektřiny, které uvedenému zákazníkovi dodal, i přesto, že si je tento zákazník od něj neobjednal, za což byla účastníkovi řízení uložena pokuta ve výši 50 000 Kč a dále povinnost úhrady nákladů řízení ve výši 1 000 Kč, jsem jako nadřízený správní orgán Energetického regulačního úřadu rozhodla podle § 96 odst. 2 energetického zákona ve spojení s § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), po projednání věci v rozkladové komisi, ustavené podle § 152 odst. 3 správního řádu, takto:

Rozklad společnosti ČEZ Prodej, s.r.o., se sídlem Duhová 1/425, 140 53 Praha 4, IČ: 272 32 433, proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 01432-5/2015-ERU ze dne 9. června 2015 (sp. zn. KO-01432/2015-ERU) zamítám a napadené rozhodnutí potvrzuji.

Odůvodnění:

I. Kontrolní zjištění

Energetický regulační úřad u účastníka řízení zahájil dne 15. května 2014 kontrolu ve smyslu zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), jejímž předmětem mělo být zjištění, zda účastník řízení dodržel § 4, § 5 a § 5a zákona o ochraně spotřebitele při požadovaném ukončení smlouvy, a dále při procesu změny (resp. pozastavení změny)

dodavatele elektřiny, která měla proběhnout v odběrném místě zákazníka, EAN: [REDACTED], k 31. lednu 2014.

O provedené kontrole byl dne 2. října 2014 sepsán Protokol o kontrole č. [REDACTED], č. j. 04623-19/2014-ERU (dále jen "protokol"), ve kterém bylo uvedeno, že účastník řízení vůči zákazníkovi v případě jeho odběrného místa, EAN: [REDACTED], užil agresivní obchodní praktiku definovanou v § 5a odst. 2 zákona o ochraně spotřebitele, a to tím, že po zákazníkovi požadoval platbu za sdružené služby dodávky elektřiny, které mu v období od 1. února 2014 do 31. července 2014 dodal i přesto, že si je zákazník neobjednal, neboť ke dni 31. ledna 2014 platně odstoupil od smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny podle § 11a odst. 3 energetického zákona. Energetický regulační úřad konkrétně označil takové jednání účastníka řízení za agresivní obchodní praktiku definovanou písm. f) Přílohy č. 2 zákona o ochraně spotřebitele. Tímto postupem měl účastník řízení porušit § 4 odst. 3 zákona o ochraně spotřebitele, který stanoví, že užívání nekalých obchodních praktik, při nabízení nebo prodeji výrobků, při nabízení nebo poskytování služeb či práv se zakazuje, když nekalé jsou zejména klamavé a agresivní obchodní praktiky.

Účastník řízení uplatnil vůči kontrolním zjištěním uvedeným v protokole námitky, které byly Energetickému regulačnímu úřadu doručeny dne 21. října 2014. Dne 29. prosince 2014 Energetický regulační úřad vyrozuměl účastníka řízení o tom, že námitky proti kontrolním zjištěním byly zamítnuty jako nedůvodné.

II. Správní řízení a napadené rozhodnutí

Na základě skutečností zjištěných při provedené kontrole zahájil Energetický regulační úřad dne 17. února 2015 správní řízení z moci úřední podle § 46 správního řádu pro podezření ze spáchání správního deliktu podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele. V rámci oznámení o zahájení správního řízení byl účastník řízení poučen o právu podat návrhy na doplnění řízení a následně byl dne 23. února 2015 vyrozuměn o možnosti vyjádřit se k podkladům pro vydání rozhodnutí ve smyslu § 36 správního řádu, a dále o možnosti doložit své majetkové poměry. V tomto smyslu se účastník řízení vyjádřil v podání doručeném Energetickému regulačnímu úřadu dne 9. března 2015.

Energetický regulační úřad rozhodnutím č. j. 01432-5/2015-ERU ze dne 9. června 2015 (sp. zn. KO-01432/2015-ERU) rozhodl, že se účastník řízení dopustil spáchání správního deliktu podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele tím, že v rozporu s ust. § 4 odst. 3 zákona o ochraně spotřebitele jako držitel licence na obchod s elektřinou užil agresivní obchodní praktiku ve smyslu ustanovení § 5a odst. 2 zákona o ochraně spotřebitele, když po zákazníkovi za období od 1. února 2014 do 31. července 2014 požadoval platby za sdružené služby dodávky elektřiny, které uvedenému zákazníkovi dodal, i přesto, že si je tento zákazník od něj neobjednal, za což byla účastníkovi řízení uložena pokuta ve výši 50 000 Kč a dále byla uložena povinnost úhrady nákladů řízení ve výši 1 000 Kč.

V odůvodnění rozhodnutí se správní orgán prvního stupně plně ztotožnil se skutkovými zjištěními kontrolního orgánu, když uvedl, že účastník řízení nerespektoval zákazníkova práva garantovaná zákonem, když jej nutil setrvat v právním vztahu přes zákazníkem prokazatelně projevenou vůli tento vztah ukončit, což bylo ze strany Energetického regulačního úřadu vnímáno jako zneužití nerovného postavení účastníka řízení

vůči zákazníkovi. Tímto jednáním tak měl účastník řízení naplnit formální znaky i materiální stránku správního deliktu podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele.

III. Rozklad účastníka řízení

Proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 01432-5/2015-ERU ze dne 9. června 2015, sp. zn. KO-01432/2015-ERU, podal účastník řízení dne 23. června 2015 rozklad, ve kterém namítá, že napadené rozhodnutí je v rozporu s právními předpisy a vychází z nesprávně zjištěného skutkového stavu. Zpochybňuje zejména samotné odstoupení zákazníka od smlouvy, tedy zda bylo skutečně projevem jeho vůle, když předmětný dokument byl zaslán elektronickou poštou osobou odlišnou od zákazníka bez přiložené plné moci. Energetický regulační úřad měl dále porušit zásadu zákonnosti, neboť pojem „cena za dodávku“ má nejasný obsah a tuto legislativní mezeru nelze překlenovat extenzivním výkladem Energetického regulačního úřadu obsaženém ve vlastním výkladovém stanovisku č. 1/2012, které nezohledňuje situaci, kdy je zvýšení jedné složky ceny kompenzováno snížením složky jiné. Z těchto důvodů navrhuje napadené rozhodnutí zrušit a řízení zastavit.

IV. Řízení o rozkladu

Rozklad účastníka řízení byl podán včas a splňoval předepsané náležitosti. Po projednání věci v rozkladové komisi zřízené podle § 152 odst. 3 správního řádu jsem o podaném rozkladu rozhodla tak, jak je uvedeno ve výrokové části tohoto rozhodnutí, a to z následujících důvodů.

Podle § 89 odst. 2 správního řádu přezkoumává odvolací orgán soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, s právními předpisy. Správnost napadeného rozhodnutí přezkoumává jen v rozsahu námitek uvedených v odvolání, jinak jen tehdy, vyžaduje-li to veřejný zájem.

Samotné námítky účastníka řízení uvedené v rozkladu, kdy zpochybňuje platnost odstoupení zákazníka od smlouvy či extenzivní výklad Energetického regulačního úřadu ohledně vlastního výkladového stanoviska č. 1/2012, jsem neshledala jako důvodné.

S napadeným rozhodnutím předně úzce souvisí i sporné řízení projednávané Energetickým regulačním úřadem pod sp. zn. SLS-03184/2014-ERU, v němž se zákazník domáhal určení zániku smluvního vztahu s účastníkem řízení na základě odstoupení od smlouvy. V tomto řízení bylo rozhodnutím předsedkyně Energetického regulačního úřadu č. j. 03184-19/2014-ERU ze dne 29. prosince 2014 potvrzeno rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 03184-14/2014-ERU ze dne 9. září 2014 (sp. zn. SLS-03184/2014-ERU), kterým Energetický regulační úřad ve sporném řízení vedeném podle § 17 odst. 7 písm. e) bod 2. energetického zákona rozhodl, že právní vztah mezi účastníkem řízení a zákazníkem, jehož předmětem byla dodávka a distribuce elektřiny do odběrného místa zákazníka, EAN: ██████████, zanikl ke dni 31. ledna 2014 na základě odstoupení od smlouvy podle § 11a odst. 3 energetického zákona.

Toto ustanovení posuzoval Energetický regulační úřad z hlediska Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2009/72/ES, o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o zrušení směrnice 2003/54/ES, která vychází z konceptu možného odstoupení od smlouvy při jednostranné změně podmínek smlouvy ze strany dodavatele elektřiny,

a použil také výklad tohoto ustanovení ve prospěch zákazníka v souladu s principem zvýšené ochrany práv spotřebitelů, poskytované právním řádem České republiky.

Klíčovou právní otázkou, zda tedy byl zákazník oprávněn odstoupit od smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny podle § 11a odst. 3 energetického zákona, posoudil Energetický regulační úřad kladně, neboť účastník řízení s účinností od 1. ledna 2014 zvýšil jednu ze složek ceny za dodávku elektřiny, s čímž zákazník nesouhlasil, byť účastník řízení toto zvýšení kompenzoval snížením jiných složek ceny za tuto dodávku. Na odůvodnění rozhodnutí č. j. 03184-19/2014-ERU ze dne 29. prosince 2014 plně odkazují i v tomto řízení, neboť od řešení výše uvedené otázky, která má význam též pro předmětné právní řízení, nespátřují důvod se odchylovat. Poukazují dále na výkladové stanovisko Energetického regulačního úřadu č. 1/2012 k uvedené otázce. Ačkoliv samotné výkladové stanovisko nemůže být právním základem sankcionování účastníka řízení, bylo smyslem jeho vydání především zajištění předvídatelnosti výkladu zákona Energetickým regulačním úřadem tak, aby tomu mohli účastníci trhu uzpůsobit své jednání, účastník řízení tedy mohl předpokládat, jak tato otázka v budoucnu bude posuzována.

V rozkladem napadeném rozhodnutí kvalifikoval Energetický regulační úřad jednání účastníka řízení jako správní delikt podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele, přičemž shledal naplnění nejen formálních znaků, ale i materiální stránky tohoto správního deliktu. Správním deliktem je protiprávní jednání bez ohledu na zavinění, jehož znaky jsou stanoveny zákonem, a správní orgán pak za ně ukládá zákonem stanovenou sankci. Aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako správní delikt, musí být kromě formálních znaků deliktního jednání naplněna i materiální stránka deliktu a jednání musí vykazovat vyšší než nepatrnou míru společenské nebezpečnosti ve vztahu k porušené povinnosti. V daném případě se jednalo o skutkovou podstatu tzv. setrvačného prodeje definovanou v písm. f) Přílohy č. 2 uvedeného zákona, když v daném případě došlo k uskutečňování dodávky zákazníkovi přesto, že od smlouvy platně odstoupil. Jelikož odstoupením od smlouvy právní vztah dodávky zanikl (v důsledku neakceptování tohoto odstoupení však fakticky dále trval), dodával účastník řízení zákazníkovi službu, kterou si tento neobjednal. Odkázat lze na obdobný případ projednávaný Krajským soudem v Brně pod sp. zn. 62 A 44/2013, kdy předmětem soudního řízení byl rovněž přezkum rozhodnutí ukládajícího pokutu za setrvačný prodej v případě neakceptování odstoupení realizovaného po právu. V daném případě krajský soud žalobu proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu zamítl.

Podstatou deliktního skutku účastníka řízení je v tomto případě požadování platby za dodané, ale neobjednané sdružené služby dodávky elektřiny v situaci, kdy zákazník odstoupil od smlouvy podle § 11a odst. 3 energetického zákona kvůli navýšení stálé složky ceny o 10 Kč s účinností od 1. ledna 2014. Zároveň sice došlo k poklesu ostatních složek ceny v nízkém i vysokém tarifu přibližně o 10 %, takže celkově zákazník po úpravě ceny za dodávku elektřiny v případě odběrného místa, EAN: [REDAKCE], v němž elektřinu skutečně odebíral, zaplatil méně a k jeho finančnímu poškození tedy nedošlo, avšak to na společenské nebezpečnosti deliktního jednání účastníka řízení nic nemění.

Účastník řízení nesporně požadoval platby za uskutečněnou, ale neobjednanou dodávku elektřiny a souvisejících služeb. Jeho jednání tedy naplňuje nejen typovou

společenskou nebezpečnost správního deliktu, ale naplňuje také konkrétní společenskou nebezpečnost, pojící se s tímto deliktním jednáním. Právem chráněným zájmem je totiž v tomto případě samotné právo zákazníka na odstoupení od smlouvy při navýšení ceny dodávky elektřiny, což v důsledku znamená zajištění práva na svobodnou volbu dodavatele elektřiny při splnění určitých zákonem stanovených podmínek, a to bez ohledu na to, zda v důsledku změny ceny dodávky skutečně došlo k finančnímu poškození zákazníka či nikoliv. Není vyloučeno, aby v případě realizace následků odstoupení od smlouvy v případě jeho uznání, bylo uzavření smlouvy s jiným dodavatelem pro zákazníka v důsledku výhodnější než smluvní vztah s účastníkem řízení. Jinak řečeno, v daném případě bylo zákazníkovi bráněno v realizaci jeho práva na odstoupení od smlouvy, což ho nepoškodilo z hlediska výše plateb za služby poskytované účastníkem řízení před zvýšením ceny a z hlediska ceny po jejím navýšení, nicméně podstatou realizace práva na odstoupení od smlouvy byla možnost zvolit si jiného dodavatele, pro zákazníka přijatelnějšího, ať už finančně či jiným způsobem.

V. Závěr

Při přezkumu rozhodnutí Energetického regulačního úřadu v rozsahu podle § 89 odst. 2 správního řádu jsem jako odvolací správní orgán, vzhledem k výše uvedenému, dospěla k závěru, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu s právními předpisy. Napadené rozhodnutí má též náležitosti požadované správním řádem, neboť byly v souladu s § 68 odst. 3 uvedeny důvody výroku, podklady pro jeho vydání a úvahy Energetického regulačního úřadu, kterými se řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů. Účastník řízení se zjevně správního deliktu dopustil a výše uložené pokuty odpovídá skutkovým okolnostem tohoto případu. Z těchto důvodů rozklad účastníka řízení zamítám a napadené rozhodnutí potvrzuji.

Poučení o opravném prostředku:

Proti tomuto rozhodnutí se podle § 91 odst. 1 ve spojení s § 152 odst. 4 správního řádu nelze dále odvolat.

Ing. Alena Vitásková, v. r.
předsedkyně Energetického regulačního úřadu

-Otisk úředního razítka-

Obdrží:

ČEZ Prodej, s.r.o.